

Paskaidrojuma raksts par Balvu novada pašvaldības 2022.gada budžetu

Balvu novada priekšsēdētāja ievadziņojums

Sākot ar 2021.gada 1.jūliju Balvu novada pašvaldības teritorija ir paplašinājusies atbilstoši administratīvi teritoriālajai reformai, kuras rezultātā tika apvienoti četri novadi – Balvu, Viļakas, Rugāju un Baltinavas. Pašvaldība turpina darbu pie struktūras pilnveidošanas, tiek veidotas jaunas iestādes, apvienojot iepriekšējo novada struktūras. Pašvaldība katru gadu apkopo darbības rezultātus un izvirza mērķus novada attīstībai. Katras pašvaldības dzīve ir atkarīga arī no ārējiem faktoriem, kas ietekmē turpmāku attīstību. Viens no faktoriem, kas turpinājās 2021.gadā, ir COVID-19 vīrusa izplatība visa pasaulē, kas atstāj būtisku ietekmi uz pasaules un Latvijas ekonomiku

Balvu novada pašvaldība 2021.gadā aktīvi strādāja pie jaunas struktūras izveidi, pašvaldības funkciju pārdales, jaunu attīstības dokumentus izstrādes.

Uz gada sākumu Balvu novads ir viens no 21 reģionālās nozīmes centriem, kas ietver sevī Balvu, Viļakas pilsētas un deviņpadsmit pagastu teritorijas. Balvu novada pašvaldības 2022.gada attīstības virzieni ir:

- saglabāt un attīstīt izglītības, kultūras un sporta infrastruktūru un pakalpojumus;
- saglabāt sociālos pabalstu maznodrošinātajai sabiedrības daļai atbilstoši Latvijas likumdošanas izmaiņām;
- atbalstīt uzņēmējdarbības attīstību novadā ar ES projektu realizāciju;
- finanšu iespēju robežās attīstīt pašvaldības teritoriju un pilnveidot pakalpojumu klāstu;
- attīstīt tūrismu, piesaistot fondu līdzekļus nozares attīstībai.

Izmaiņas likumdošanā un normatīvajos dokumentos tieši ietekmē pašvaldības attīstību. Kaut arī finansējums no iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumiem un pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda nesamazinājās, bet ieņēmumi no sniegtajiem maksas pakalpojumiem ievērojami samazinājušies.

Aktualitātes Balvu novada pašvaldības 2022.gada budžetā:

- atbilstoši pašvaldības vērtētajiem ieņēmumiem pašvaldība no iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārdales saņems par 527 623 *euro* vairāk nekā 2021.gada plānoto;
- ieņēmumi no pašvaldības finanšu izlīdzināšanas fonda tiks saņemti par 765 285 *euro* mazāk nekā 2021.gadā;
- paredzēts saņemt speciālo valsts dotāciju 601 034 *euro* apmērā;

- nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi plānoti lielāki nekā 2021.gadā, plānots darbs pie parādu atgūšanas;
- atbilstoši 2015.gada 24.novembra MK noteikumiem Nr.656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" 2022.gada minimāla alga ir 500 *euro* par likmi;
- atbilstoši 2018.gada 18.decembra MK noteikumiem Nr.851 "Noteikumi par zemāko mēnešalgu un speciālo piemaksu veselības aprūpes jomā nodarbinātajiem" medicīniskā personāla atlīdzības pieaugums ir par 4,7%;
- atbilstoši 2016.gada 5.jūlija MK noteikumiem Nr. 445 "Pedagogu darba samaksas noteikumi" pedagogu darba samaksas paaugstināšanai no 790 *euro* līdz 830 *euro* vispārējo, profesionālo, profesionālās ievirzes izglītības iestāžu pedagogiem, no 790 *euro* uz 872 *euro* par likmi pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogiem, papildus pašvaldības budžetā tam ir paredzēti 207 083 *euro*;
- lai nodrošinātu visiem nodarbinātajiem Balvu novada pašvaldībā atvaļinājuma pabalstu pie ikgadējā atvaļinājumā, paredzēts papildus finansējums 138 581 *euro*;
- Trūcīgu, maznodrošinātu mājsaimniecību skaits palielinās (Ar 2021.gadu tika palielināts ienākuma līmenis 128,06 EUR/personai uz 272,00 EUR pirmajai personai un 190,00 EUR katrai nākamajai personai) un līdz ar to palielinājās visa sociālā palīdzība minētajām mājsaimniecībām;
- Pieaudzis GMI pabalstu saņēmēju skaits un pabalstu apmērs (Ar 2021.gadu tika palielināts pabalsta apmērs no 64,00 EUR/personai uz 109,00 EUR pirmajai personai un katrai nākamajai 96,00 EUR), salīdzinājumā ar 2021.gadu mājsaimniecību saņēmēju skaits audzi par 42%;
- Sociālo pabalstu budžeta pieaugums pret 2021.gadā plānoto ir 186 620 *euro*;
- Atbilstoši Domes lēmumam visiem bērniem no piecu gadu vecuma līdz 12.klašu skolēniem tiek nodrošinātas brīvpusdienas, kā arī skolēniem, kas mācību gada laikā uzturas internātā, tiek nodrošināta bezmaksas ēdināšana, pašvaldība 2022.gadā papildus šim mērķim ir paredzējusi 73 261 *euro*;
- un citas izmaiņas normatīvajos dokumentos, kas finansiāli ietekmē pašvaldības darbu.

Balvu novada pašvaldībai 2022.gadā un turpmāk būtiski ir nodrošināt novada attīstības un investīciju projektu ieviešanu un realizāciju, tādējādi uzlabojot dzīves kvalitāti, ielu, ceļu, dzīvojamo teritoriju, izglītības iestāžu, sporta infrastruktūru novadā. Lai veicinātu Balvu novada attīstību, investīcijām infrastruktūrā tiks piesaistīti Eiropas Savienības fondu un aizņēmumu līdzekļi. Pašvaldības prioritātes ir attīstīt pašvaldības teritorijas un nodrošināt kvalitatīvu pašvaldības pakalpojumu pieejamību visā novadā, nodrošināt sociālo atbalstu maznodrošinātajai novada iedzīvotāju daļai.

Balvu novada pašvaldība 2022.gadā turpinās novada attīstību visās jomās, realizēs visas funkcijas atbilstoši likumam “Par pašvaldībām”, balstoties uz esošiem finanšu līdzekļiem un projektu finansējumu.

Sociālekonomiskā situācija Balvu novadā

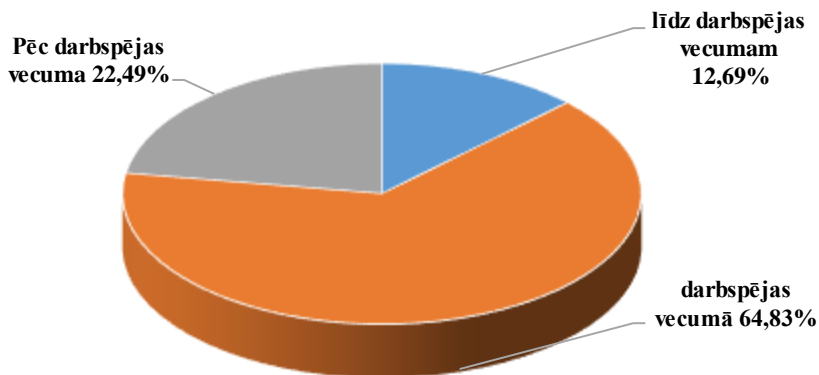
Iedzīvotāji

Balvu novads ir nozīmīgs Ziemeļlatgales centrs, kurš reformas rezultātā izveidojās 2021.gadā. Novadā ietilpst Balvu un Viļakas pilsēta un 19 pagasti – Baltinavas pagasts, Balvu pagasts, Bērzkalnes pagasts, Bērzpils pagasts, Briežuciema pagasts, Krišjāņu pagasts, Kubulu pagasts, Kupravas pagasts, Lazdukalna pagasts, Lazdulejas pagasts, Medņevas pagasts, Rugāju pagasts, Susāju pagasts, Šķilbēnu pagasts, Tilžas pagasts, Vectilžas pagasts, Vecumu pagasts, Vīksnas pagasts un Žīguru pagasts. Balvu novada teritorija ir 1868,29 km². Iedzīvotāju skaits uz 2021.gada 1.jūliju pēc Pilsōnības un migrācijas lietu pārvaldes (PMLP) datiem ir 19793, iedzīvotāju blīvums uz 1 km² - 10,59. Novads atrodas Latvijas Ziemeļaustrumos un robežojas ar Alūksnes, Gulbenes, Rēzeknes, Ludzas, un Madonas novadiem.

Pēc iedzīvotāju vecuma un dzimuma pēc Pilsōnības un migrācijas lietu pārvaldes datiem darbspējas vecuma iedzīvotāji sastāda 64,83%, pirms darbspējas vecumā – 12,69%, pēc darba spējas vecumā – 22,49%.

1.attēls

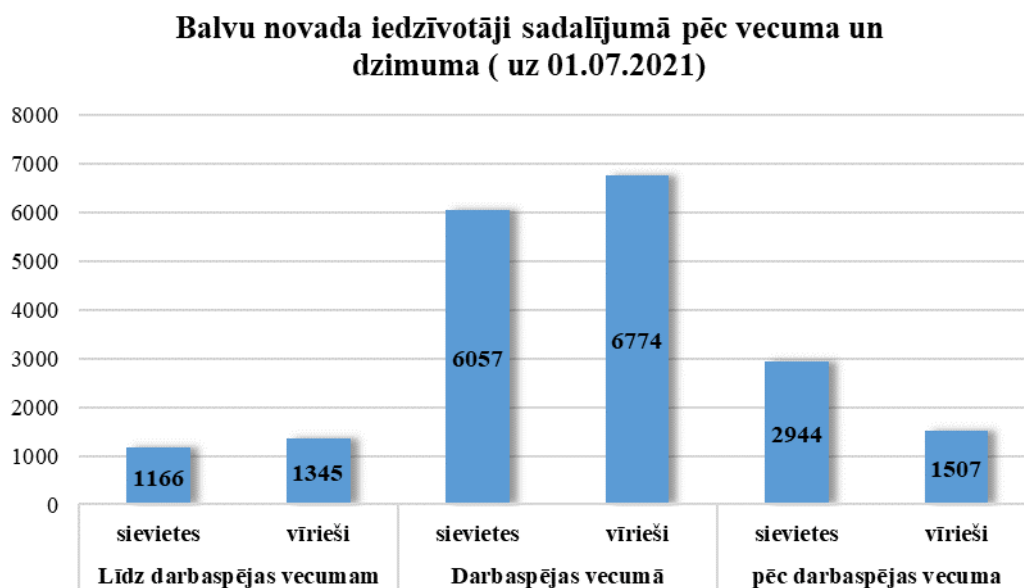
Deklarēto iedzīvotāju sadalījums pa vecuma grupām

Avots: PMLP

Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļas 2021.gada statistika liecina, ka novadā reģistrēti 118 jaundzimušie un 446 mirušie, t.i. mirušo skaits pārsniedz 3,8 reizes dzimušo skaitu, negatīvais pieauguma koeficients.

2.attēls

Avots: PMLP

Nodarbinātība un bezdarbs

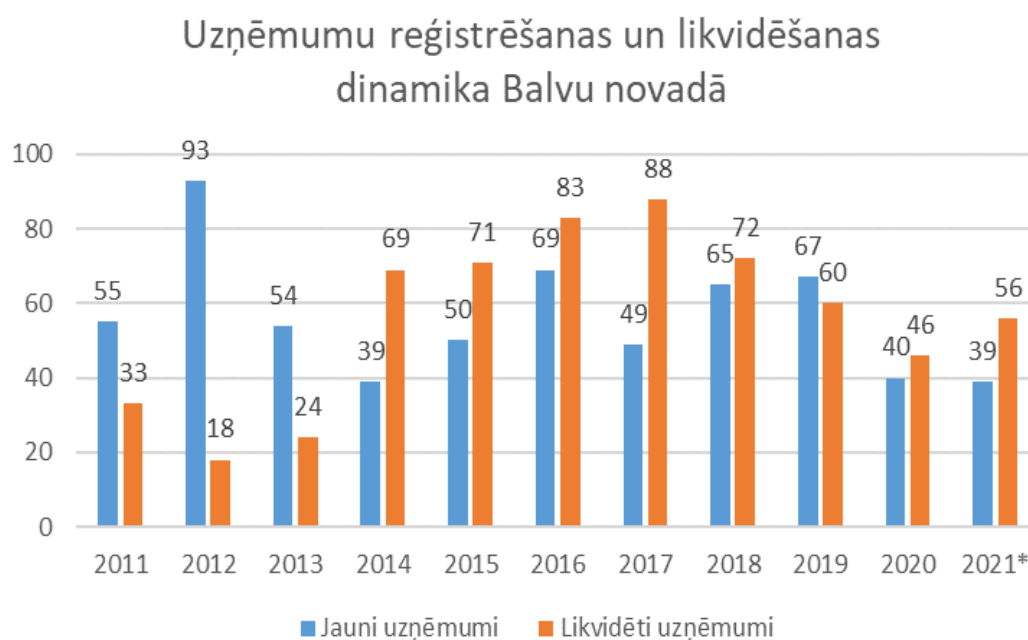
Bezdarba līmenis Balvu novadā pēc Nodarbinātības valsts aģentūras informācijas uz 2021.gada 31.decembri sasniedza 9,2% (t.i. reģistrēti 1113 bezdarbnieki). Reģistrēto bezdarbnieku skaits pa problēmgrupām uz 2021.gada 31.decembri ir sekojošs: ilgstošie bezdarbnieki – 545, invalīdi – bezdarbnieki – 296, jaunieši līdz 24 gadiem – 61, pirmspensijas vecuma – 237. Bezdarbnieki pa vecuma grupām: līdz 19 gadiem – 2, 20-24 gadu – 59, 25-29 gadu – 83, 30-34 gadu – 78, 35-39 gadu – 86, 40-44 gadu – 92, 45-49 gadu – 140, 50-54 gadu – 193, 55-59 gadu – 193 un 60 un vairāk gadu – 187 novada iedzīvotāji. Ir novērojama tendence, ka pirmspensiju vecuma grupas ir vislielākais iedzīvotāju skaits. Salīdzinājumā ar vidējo

bezdarbnieku skaitu Latgales reģionā, kas ir 10,6%, Balvu novada bezdarbnieku procentuālais īpatsvars ir mazāks par 1,4%.

Atbilstoši Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) datiem vispārējā valdības sektorā (vispārējās valdības sektors ietver valsts un pašvaldību budžeta iestādes, sociālās apdrošināšanas fondu, valsts un pašvaldību kontrolētas un finansētas kapitālsabiedrības) strādājošo mēneša vidējās darba samaksas (bruto) 2021.gada 2.ceturksnī bija 771 *euro*.

2020.gadā jaunizveidotajā Balvu novada teritorijā reģistrēti 40 jauni uzņēmumi, bet likvidēti 46. 2021.gada deviņos mēnešos reģistrēts gandrīz tikpat jaunu uzņēmumu, cik pērn visa gada laikā. Likvidēto uzņēmumu skaits gan, salīdzinot ar gadu iepriekš, atkal audzis. Šobrīd Balvu novadā reģistrēti 1396 uzņēmumi, no tiem 45,7% ir zemnieku saimniecības, bet 39,54% - sabiedrības ar ierobežotu atbildību.

3.attēls

Avots: Lursoft

2020.gadā gadā dinamika mainījies un turpinās iepriekšējo gadu tendence, kad likvidējamo uzņēmumu skaits pārsniedz no jauna reģistrēto uzņēmumu skaitu. Šie rādītāji atbilst vispārējām tendencēm Latvijā, kur arī vairākus gadus pēc kārtas reģistrēts likvidēto uzņēmumu skaita kritums.

Populārākās uzņēmējdarbības nozares Balvu novadā:

- Jauktā lauksaimniecība;
- Graudaugu, pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana;
- Mazumtirdzniecība;
- Piena lopkopība;
- Mežizstrāde.

Lielākās uzņēmējdarbības nozares Balvu novadā pēc kopējā apgrozījuma 2020.gadā:

1. Mežizstrāde: 8,96 milj. EUR;
2. Kravu pārvadājumi pa autoceļiem: 8,14 milj. EUR;
3. Jauktā lauksaimniecība: 7,75 milj. EUR;
4. Graudaugu, pākšaugu un eļļas augu audzēšana: 6,81 milj. EUR;
5. Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces: 2,77 milj. EUR.

Kopumā, pēc Lursoft apkopotās informācijas, Balvu novada uzņēmumu pamatkapitālos ārvalstnieki ieguldījuši 1,67 milj. EUR, no kuriem 1,19 milj. EUR ieguldījušas personas no Zviedrijas. Pēc piesaistīto ārvalstu ieguldījumu apjoma Balvu novads starp visām Latvijas pašvaldībām pētījuma sagatavošanas brīdī ierindojas 38. pozīcijā, blakus Kuldīgas un Alūksnes novadiem.

Būtiskākās izmaiņas, kas ietekmē Balvu novada pašvaldības 2022.gada budžetu:

- vērtētie ieņēmumu pieaugums par 507 292 *euro*, izlīdzināto ieņēmumu pieaugums par 3,4%;
- 2021.gada 1.septembrī vispārējās, profesionālās un profesionālās ievirzes izglītības pedagogiem ir noteikta alga par likmi 830 *euro*, pirmsskolas izglītības pedagogiem 872 *euro* par likmi, pašvaldību finansēto pedagogu atalgojuma paaugstināšanai nepieciešami 207 083 *euro*;
- Pašvaldība nodrošina brīvpusdienas 5-6.gadīgo bērniem, 1-12.klašu skolēniem;
- Pašvaldība paredz papildus 186 620 *euro* sociālo pabalstu izmaksu palielināšanai.

Balvu novada pašvaldības 2022.gada budžets izstrādāts, ievērojot likumos “Par pašvaldību budžetiem”, “Par pašvaldībām”, “Par budžetu un finanšu vadību”, kā arī citus normatīvos aktos paredzētās prasības.

Balvu novada pašvaldības 2022.gada budžeta prioritātes ir sekojošās:

- sociālo pabalstu saglabāšana maznodrošinātajai sabiedrības daļai;
- novada infrastruktūras attīstība un sakārtošana, turpinot piesaistīt Eiropas Savienības struktūrfondu līdzfinansējumu projektu īstenošanai;
- kvalitatīvas izglītības iestāžu tīkla nodrošināšana;
- nekustāmo īpašumu sakārtošana tādējādi uzlabojot dzīves vides kvalitāti Balvu novadā;
- uzņēmējdarbības attīstība Balvu novadā, palielinot privāto investīciju reģionā;
- pakalpojumu pieejamības nodrošināšana novada iedzīvotājiem.

Balvu novada pašvaldības 2022.gada budžeta prioritātes turpina attīstīt izglītību, sociālo aizsardzību, kultūru un sportu, veselības pakalpojumus, sabiedrības kārtību un drošību.

Balvu novada pašvaldības budžets balstīts četrus novadu attīstības programmu prioritātēm. Jauna attīstības dokumentu izstrāde ir jau noslēguma fāzē. Balstoties uz attīstības programmu pašvaldība ir izvirzījusi attīstības mērķus nākamajam periodam un rīcības to sasniegšanai – turpinās darbs pie projektu realizācijas teritoriju attīstībai, pašvaldības teritorijas infrastruktūras uzlabošanas, jauno objektu izveides.

Pašvaldības kopbudžets

Balvu novada pašvaldības kopbudžeta ieņēmumi 2022.gada plānoti 27 542 662 *euro*, kas ir par 14% mazāk nekā 2020.gadā (32 029 558 *euro*). Balvu novada pašvaldības kopbudžeta izdevumi 2022.gadam ir plānoti 30 707 227 *euro*, kas ir par 21,7% mazāk, nekā 2020.gadā (39 237 680 *euro*).

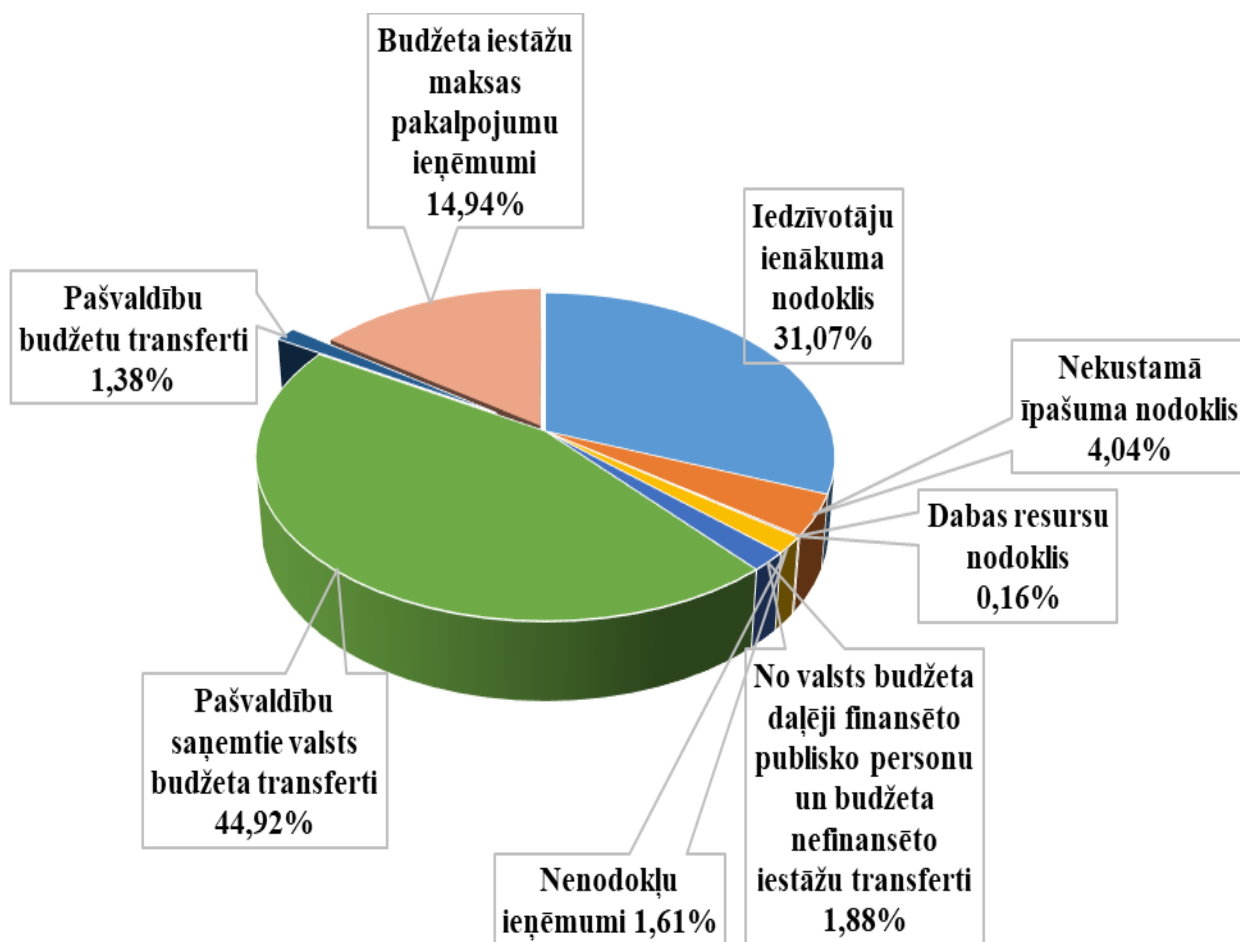
Budžeta pozīcija	summa (EUR)
I	
Atlikums uz gada sākumu, t.sk.	4048721
<i>pamatbudžeta</i>	<i>4046889</i>
<i>ziedojumu un dāvinājumu</i>	<i>1832</i>
Ieņēmumi, t.sk.	27542662
<i>pamatbudžeta</i>	<i>27542662</i>
Aizņēmumi, t.sk.	1104734
<i>pamatbudžeta</i>	<i>1104734</i>

Kopā finansēšanas avoti, t.sk.	32696117
<i>pamatbudžeta</i>	32694285
<i>ziedojumu un dāvinājumu</i>	1832
II	
Izdevumi, t.sk.	30707227
<i>pamatbudžeta</i>	30705445
<i>ziedojumu un dāvinājumu</i>	1832
Aizņēmumu atmaksa, t.sk.	932293
<i>pamatbudžeta</i>	1719135
Kopā finansēšana, t.sk.	32428194
<i>pamatbudžeta</i>	32426362
<i>ziedojumu un dāvinājumu</i>	1832
Atlikums uz gada beigām, t.sk.	269705
<i>pamatbudžeta</i>	269705

Budžeta ieņēmumi

Pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumus veido nodokļu ieņēmumi – iedzīvotāju ienākuma, nekustamā īpašuma nodoklis, azartspēļu nodoklis; nenodokļu ieņēmumi, kuros ietilpst pašvaldību nodevas, naudas sodi, ieņēmumi no pašvaldības īpašuma pārdošanas, kā arī citi nenodokļu ieņēmumi; transfertu ieņēmumi (maksājumi) no valsts un pašvaldību budžetiem un budžeta iestāžu maksas pakalpojumu ieņēmumiem.

4.attēls

Pašvaldības pamatbudžeta vislielākā ieņēmumu sadaļa ir valsts budžeta transferti, 2022. gada budžetā tie ir 12 371 712 *euro* jeb 44,92% no pamatbudžeta ieņēmumiem, no tiem saņemtie valsts budžeta transferti noteiktam mērķim ir 6 063 556 *euro* jeb 22 %, no valsts budžeta iestādēm saņemtie transferti ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansējumiem projektiem 109 041 *euro* jeb 0,3%, saņemtā dotācija no pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda 6 199 115 *euro* jeb 22,5% no visiem ieņēmumiem. Valsts budžeta transfertu noteiktam mērķim palielinājums pret 2021.gadu ir pamata un vispārējās izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai par 28 08 *euro*, interešu izglītības pedagogu darba samaksai pieaugums par 1448 *euro*, profesionālās vidējās izglītības pedagogu darba samaksai par 23432 *euro*, 5-6.gadīgo bērnu apmācībai pedagogu darba samaksai samazinājums par 12075 *euro*. Valsts budžeta dotācija 1-4.klašu ēdināšanai plānota 77 703 *euro* atbilstoši skolēnu skaitam izglītības iestādēs un mācību dienu skaitam 2022.gadā. Valsts dotācija izglītības iestādēm mācību līdzekļu un mācību grāmatu iegādei 2022.gadam ir paredzēta 38 766 *euro*, kas ir par 12098 *euro* mazāk kā 2021.gadā, uz katru skolēnu paredzēti 17,86 *euro* gadā. Atbilstoši ministru kabineta noteikumu grozījumiem par medicīnas personāla atalgojuma paaugstināšanu, valsts dotācija feldšeru – veselības punktu uzturēšanai tiek plānota 129 269 *euro* gadā. Pašvaldību autoceļu (ielu) fonda

uzturēšanai valsts dotācija ir 863641 *euro*, kas ir par 16 207 *euro* mazāk kā 2021.gadā. Valsts dotācija profesionālās ievirzes izglītības pedagogu darba samaksai 2021.gadā ir paredzēta 776 457 *euro*. 2022.gadā ir paredzēts valsts atbalsts mājokļu pabalsta segšanai 155 000 *euro* apmērā.

Nodokļu ieņēmumi 2022.gadā tiek plānoti 9 715 470 *euro* jeb 35,3% no pamatbudžeta ieņēmumiem, kas ir par 13,4% lielāki nekā 2021.gadā (8 566 226 *euro*). Iedzīvotāju ienākuma nodoklis 2022.gadam ir plānots 8 556 942 *euro* apmērā, kas ir par 1 128 657 *euro* vairāk nekā 2021.gadā (7 428 285 *euro*), budžetā iekļauta speciālā dotācija 601 034 *euro*. Nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi ir plānoti 1 113 528 *euro* apmērā, t.sk. parādu samaksa 236 183 *euro*. Nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi kārtējam gadam ir plānoti par 909 *euro* lielāki, nekā 2021.gadā plānoti. Dabas resursu nodokļa ieņēmumi 2022.gadam plānoti 45000 *euro* apmērā.

Budžeta iestāžu ieņēmumi (ieņēmumi no budžeta iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem, par īpašuma nomu un īri u.c. maksas pakalpojumi) plānoti 4 113 751 *euro* un kopējos ieņēmumos to īpatsvars ir 14,94%. Ir plānota maksa par izglītības pakalpojumiem 171 643 *euro*. Ieņēmumu par nomu un īri tiek plānoti 459 514 *euro* apmērā, t.sk. par telpu nomu 119 342 *euro*, zemes nomu 301 945 *euro*. Maksas pakalpojumu ieņēmumi ir plānoti lielāki par 721 368 *euro* pret 2021.gadā plānoto, pieaugums ir pašvaldības aģentūras "SAN-TEX" maksas pakalpojumu sniegšanā, zemes nomas parādu ieņēmumi, plānota pievienotās vērtības nodokļa atmaksa projektu realizācijas rezultātā.

Pašvaldību budžeta transferti 2022. gada budžeta ieņēmumos veido 1,38% jeb 381 433 *euro*, kas ir mazāki nekā 2021.gadā (779 637 *euro*). Samazinājums skaidrojams ar novadu apvienošanu, vairs nenotiek savstarpējie norēķini par izglītības pakalpojumiem starp bijušajiem novadiem.

Nenodokļu ieņēmumi 2022.gadam ir plānoti 443 619 *euro*, kas ir 1,61% no pamatbudžeta ieņēmumiem, t.sk. ieņēmumi no pašvaldības īpašuma pārdošanas 388 862 *euro*, salīdzinot ar 2021.gadā plānoto, samazinājums par 204 555 *euro*.

Kopējie plānotie pamatbudžeta finanšu resursi ir 32 694 285 *euro*, kas sastāv no pamatbudžeta plānotajiem ieņēmumiem 27 542 662 *euro*, plānotajiem aizņēmumiem no Valsts kases 1 104 734 *euro*, atlikuma uz gada sākumu 4 046 889 *euro*.

Ziedojumu un dāvinājumu ieņēmumi gada sākumā netiek plānoti.

Budžeta izdevumi

Balvu novada pašvaldības finanšu resursi ir paredzēti pašvaldības funkciju nodrošināšanai - pašvaldības izglītības, kultūras, sporta iestāžu, sociālā dienesta uzturēšanai un iedzīvotāju sociālā atbalsta finansēšanai, novada pasākumu finansēšanai, novada infrastruktūras uzturēšanai. Pašvaldības kopbudžeta izdevumi 2022.gadā plānoti 30 707 227 *euro*, no tiem pamatbudžeta izdevumi 30 705 445 *euro*, ziedojumi un dāvinājumi – 1832 *euro*, pašvaldības aizņēmumu atmaksa 1 719 135 *euro*. Kopbudžeta izdevumi ir mazāki par 21,7% nekā 2021.gadā (39 237 680 *euro*). Izdevumu finansēšanai tiks izmantots budžeta līdzekļu atlikums gada sākumā, kas sastāda

4 048 721 *euro*, no tā pamatbudžeta atlikums 4 046 889 *euro*, ziedojumi un dāvinājumi – 1832 *euro*, kā arī aizņēmumu līdzekļi 1 104 734 *euro* apmērā ES fondu līdzfinansēto projektu realizācijai. Pašvaldības budžetā ir paredzēti izdevumi infrastruktūras uzturēšanai, iestāžu finansēšanai, ES projektu līdzfinansējumam, valsts dotāciju izlietojums pašvaldības funkciju izpildei.

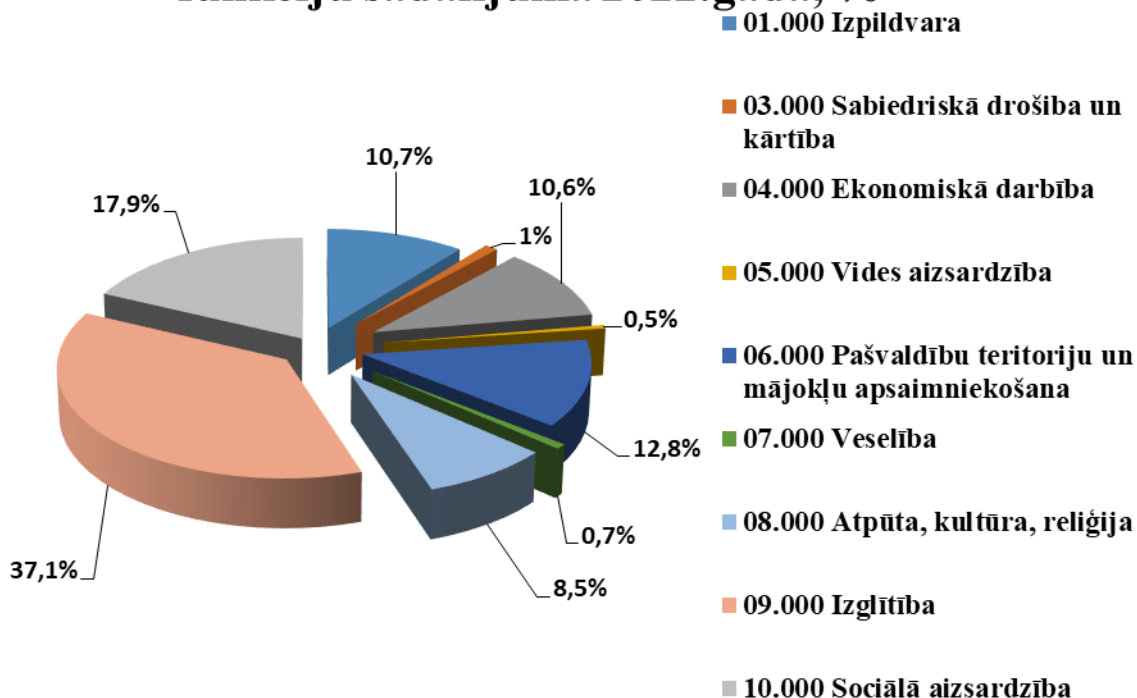
Vispārējie valdības dienesti

Vispārējo valdības dienestu uzturēšanai ir paredzēti 3 275 787 *euro* apmērā, kas sastāda 10,7 % no kopējiem pamatbudžeta izdevumiem. Vispārējos valdības dienestos ir paredzēti pašvaldības administrācijas izdevumi, deputātu darba samaksa, pagastu pārvalžu administratīvie izdevumi. Izpildvaras funkciju administrēšanai, ko veic Balvu novada pašvaldība, noteikts budžets 1 713 632 *euro*, deputātu darba samaksai, t.sk. Domes priekšsēdētāja un domes priekšsēdētāja vietnieka atlīdzībai, 168 262 *euro*. Bijušo pagastu padomju un pilsētas domju vadītāju pabalstiem ir plānoti 194 937 *euro*, komisiju darba samaksai 27 800 *euro*. Pagastu un pilsētu pārvaldēm administratīvo funkciju veikšanai paredzēti 899 151 *euro*. Aizņēmumu apkalpošanas maksājumi tiek plānoti 65 752 *euro* apmērā atbilstoši noslēgtajiem aizņēmumu līgumiem ar Valsts kasi, t.sk. apkalpošanas maksai 26 083 *euro* un procentu apmaksai 39 669 *euro*. Biedru maksas plānotas 44 661 *euro* un izdevumiem neparedzētiem gadījumiem noteikti asignējumi 20 000 *euro*. Balvu novada pašvaldībā darbojas Vienotais valsts un pašvaldības klientu apkalpošanas centrs (ar punktiem Balvos, Viļakā, Rugājos, Lazdukalnā, Baltinavā un Tilžā), plānotais budžets 2022.gadam ir 119 608 *euro*.

Vispārējos valdības dienestos 2022.gadā ir iekļauts teritorijas attīstības plānošanas dokumentu projekta izstrādei 21 984 *euro*.

5.attēls

Pamatbudžeta izdevumu struktūra pēc valdības funkciju sadalījuma 2022.gadā, %

Sabiedriskā kārtība un drošība

Sabiedriskās kārtības un drošības nozares izdevumi noteikti 319 464 *euro* apmērā jeb 1% no kopējiem pamatbudžeta izdevumiem. Balvu novada pašvaldības policijas uzturēšanai plānoti 174 797 *euro*. Pašvaldības policijas darbības veikšanai ir divi transportlīdzekļi, visiem darbiniekiem ir paredzēta veselības apdrošināšana, dzīvības nelaiemes apdrošināšana. Dzimtsarakstu nodaļas uzturēšanai ir plānoti 93 430 *euro*. Atskurbtuves darbības nodrošināšanai ir paredzēti 51 237 *euro*.

Ekonomiskā darbība

Ekonomiskās darbības nodrošināšanai plānoti izdevumi 2022.gadam 3 262 828 *euro* apmērā jeb 10,6% no kopējiem izdevumiem. Balvu novada pašvaldības Būvvaldes funkciju nodrošināšanai paredzēti 81918 *euro*. Pašvaldības nodokļu samaksai valstī ir paredzēti 70 000 *euro*. 2022.gadā biznesa ideju konkursam, kur var pieteikties topošie uzņēmēji uz pašvaldības atbalstu, paredzēts finansējums 50 000 *euro* apmērā. Pašvaldība turpina saņemt un realizēt finansējumu no valsts budžeta algotiem sabiedriskiem darbiem 158 997 *euro*. 2022.gadā valsts

dotācija autoceļu (ielu) fonda uzturēšanai ir pamatbudžeta sastāvdaļa, tam ir paredzēts finansējums 863 641 *euro*, kas sadalīti pa administratīvajām teritorijām, pārējais finansējums no atlikuma uz gada sākumu. Pašvaldība šogad paredz pabeigt realizēt grants ceļu posma pārbūves projektu, turpinot Bērzu ielas posma pārbūvi un autostāvvietas seguma atjaunošanu Balvu pilsētā par 359 542 *euro*, Vidzemes un tautas ielu posmu pārbūvi Balvos par 228 672 *euro*, Baltinavas ciema ielu atjaunošanas darbus par 154 863 *euro*. Pašvaldība realizē četrus Latvijas-Krievijas pārrobežu sadarbības programmas projektus, kas veicinās tūrisma attīstību un uzņēmēju vides uzlabošanu un apmācību, tam paredzēts finansējums 70797 *euro*. 2021.gadā ir uzsākts darbs pie Latvijas-Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas projekta “Amatu prasmes tūrisma telpā”, kur paredzēts sakārtot Balvu muižas telpas pirmajā stāvā, finansējums 2022.gadā ir 228 303 *euro*. Ziemeļlatgales biznesa un tūrisma centra finansēšanai paredzēti 141 925 *euro*. Turpinās uzņēmējdarbības attīstības projektu realizācija, tiks sakārtota teritorija Partizānu ielā 66, Balvos, pārbūves Partizānu ielas posmu Balvos un Balvu ielas posmu Kubulos, kopējais finansējums tam paredzēts 587 438 *euro*.

Vides aizsardzība

Pašvaldības budžetā 2022.gadam vides aizsardzības pasākumiem paredzēti 164 026 *euro* jeb 0,5% no kopējiem pašvaldības pamatbudžeta izdevumiem. Dabas resursu nodokļa ieņēmumi ir novirzīti uz Balvu attīrīšanas iekārtu nosēdīķu pārbūves darbu pabeigšanai, Kupravas teritorijas piesaņojuma sanācijas plāna izstrādei un citiem vides aizsardzības pasākumiem par 70 917 *euro*.

Pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošana

Pašvaldības budžetā 2022.gadam novada teritorijas un mājokļu apsaimniekošanai paredzēti 3 937 676 *euro* jeb 12,8% no kopējiem pašvaldības pamatbudžeta izdevumiem. Ielu apgaismojuma uzturēšanai Balvu pilsētā ir paredzēti 158 563 *euro*. Teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai paredzēti 3 770 127 *euro*, no tiem pašvaldības aģentūras “San-Tex” izdevumi 1 532 979 *euro*, t.sk. pašvaldības dotācija 276 260 *euro* apmērā paredzēta pilsētas labiekārtošanai un apzaļumošanai, lietus ūdens kanalizācijas uzturēšanai. 2022.gadā ir paredzēts finansējums arboristu pakalpojumiem koku izgriešanai kapos visā novadā 30000 *euro*, līdzfinansējumam iedzīvotājiem centralizētā ūdensvada un kanalizācijas pieslēgumiem 16 250 *euro*, pašvaldības līdzfinansējums iekšpagalmu sakārtošanai, asfalta ieklāšanai, rotaļu laukumu izbūvei, daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes paaugstināšanai 37 000 *euro*, nekustāmā īpašuma vērtēšanai un dokumentācijas sakārtošanai 101 280 *euro*, videonovērošanas kameru uzstādīšanai Balvu pilsētā 3040 *euro*, zemes gabala iegādei Dzirnau ielā 23 un 23a, Viļākā paredzēti 8 000 *euro*. 2022.gadā ir plānots finansējums tehniskās dokumentācijas izstrādei Rugāju pagasta ūdenssaimniecības attīstībai II.kārtai 18 000 *euro*. Latvijas-Krievijas pārrobežu sadarbības programmas projektam “Veco parku jaunā dzīve” 2022.gadā ir paredzēts finansējums 21 594

euro. Pašvaldība 2022.gadā ir ielāņojusi finansējumu tehniskās dokumentācijas izstrādei 150 000 *euro*.

Veselība

Veselības iestāžu uzturēšanai paredzēti 227 654 *euro*, kas ir 0,7 % no pašvaldības pamatbudžeta izdevumiem. Novadā darbojas deviņi feldšeru – veselības punkti, kas daļēji tiek finansēti no valsts budžeta gan feldšeru algām, gan punkta uzturēšanai, kā arī zobārstniecības kabinets Rugājos. No pašvaldības līdzekļiem ir paredzēta datortehnikas iegāde Kupravas un Vīksnas punktiem par 2000 *euro*. Medicīniskā personāla atalgojuma paaugstināšanas rezultātā, pieaug par 4,8% finansējums no valsts dotācijas. 2022.gadā turpinās veselības veicināšanas projekts, kam paredzēti 75 612 *euro*.

Atpūta, kultūra un reliģija

Atpūtas, sporta, kultūras un reliģijas izdevumiem pašvaldības 2022.gada budžetā paredzēts finansējums 2 602 555 *euro* jeb 8,5% no kopējiem pamatbudžeta izdevumiem. Sporta infrastruktūras nodrošināšanai novadā ir paredzēti 176 126 *euro*, t.sk. sporta pasākumiem novadā 57 198 *euro*. Bibliotēku uzturēšanai ir paredzēti 510 029 *euro*. Balvu novada četru muzeju uzturēšanai paredzēti 252 418 *euro*. Kultūras namu izdevumu finansēšanai ir paredzēti 1 050 016 *euro*. Sabiedrisko attiecību pasākumiem ir paredzēti 85547 *euro*. 2021.gada nogalē ir izveidota Kultūras pārvalde, kuras darbībai ir paredzēti 65 159 *euro* un pasākumiem 50 147 *euro*. Reliģisko organizāciju atbalstam ir paredzēti 15 000 *euro*. Pašvaldība 2022.gada budžetā paredz finansējumu nevalstisko organizāciju projektu realizācijas līdzfinansējumam 10 000 *euro* apmērā. No valsts budžeta dotācijas ir paredzēti līdzekļi 85 000 *euro* apmērā Nacionālo partizānu mītnes vietnes Stompaku purvā atjaunošanai. 2022.gadā turpinās atjaunošanas darbi Balvu muižā par 285 511 *euro*. No pašvaldības budžeta ir paredzēta datortehnikas iegāde Nemateriālās kultūras mantojuma centram „Upīte”, Vīksnas un Krišjāņu Tautas namiem par 2500 *euro*.

Izglītība

Pašvaldības pamatbudžeta izdevumu sadaļa – izglītības iestāžu uzturēšana un ar izglītību saistīto pasākumu finansēšana - plānoti 11 405 084 *euro* jeb 37,1%, kas ir lielāka pašvaldības izdevumu pozīcija. 2022.gada ir paredzēta pašvaldības dotācija 370 985 *euro* 1.-12.klašu skolēnu brīvpusdienām, 5-6. gadīgo bērnu brīvpusdienām, internāta skolēnu ēdināšanai. 1-4. klašu skolēnu brīvpusdienām no valsts budžeta līdzekļiem – 77 703 *euro*, kas daļēji sedz ēdināšanas izmaksas. Izglītības iestāžu 2022.gada budžets: pirmsskolas izglītības iestādēm 1 735 761 *euro*, pamatskolām (sākumskolām) – 2 411 320 *euro*, vidusskolām – 4 246 459 *euro*, profesionālās ievirzes izglītības iestādēm – 1 827 915 *euro*. Finansējums 279 791 *euro* apmērā paredzēts izglītības pārvaldes funkciju veikšanai, izglītības pārvades pasākumiem ir paredzēti 51 940 *euro*. 141 460 *euro* paredzēti norēķiniem par citu pašvaldību izglītības iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem. Izdevumi skolēnu transporta kompensācijām ir paredzēti 20 740 *euro* apmērā.

Izglītības iestāžu ES fondu projektu finansējums 2022.gadam paredzēts 269 573 *euro*. Pašvaldības budžetā ir paredzēts priekšfinansējums Latvijas-Lietuvas pārrobežu sadarbības projektam „Robonet” 26 254 *euro*, Rugāju vidusskolas ventilācijas sistēmas izbūvei paredzēti 77 535 *euro*. Balvu Bērnu un jauniešu centram ir paredzēta valsts dotācija aprīkojumam 10 000 *euro* apmērā. Skolēnu pārvadājumiem Balvu novadā ir paredzēti 291 668 *euro*.

Sociālā aizsardzība

Sociālās aizsardzībai 2022.gadā ir plānoti 5 510 371 *euro* apmērā jeb 17,9% no kopējiem pamatbudžeta izdevumiem. No pašvaldības finansējuma sociālai aizsardzībai 1 039 905 *euro* paredzēti pabalstiem un palīdzībai pašvaldības maznodrošinātajiem iedzīvotājiem. Pansionāta ”Balvi” darbības nodrošināšanai paredzēti 1 530 649 *euro*, Rugāju sociālās aprūpes centram 301 720 *euro*, Viļakas sociālās aprūpes centram 248 301 *euro*, Šķilbēnu sociālās aprūpes mājai 196 528 *euro*. Sociālajiem pakalpojumiem paredzēti 155 266 *euro*, sociālo māju uzturēšanai 23 592 *euro*, sociālā pārvaldes darbībai 654 909 *euro*, bāriņtiesai 242 722 *euro*. Sociālā pārvaldes un bāriņtiesas darbiniekiem ir paredzēta veselības apdrošināšana. 2022.gada budžetā ir paredzēts finansējums biedrībām – 7680 *euro*. 2020.gadā turpinās projekti – Asistenta pakalpojumi personām ar invaliditāti 403 451 *euro*, Deinstitutionalizācijas pasākumu īstenošana Latgales reģionā 170 358 *euro*, profesionālā sociālā darba attīstība pašvaldībās 27 854 *euro*. 2021.gadā ir atvērti Dienas sociālās aprūpes centrs Benislavā, kam paredzēti 88 477 *euro*, Daudzfunkcionālais sociālo pakalpojumu centrs Balvos ar finansējumu 254 227 *euro*, Dienas aprūpes centrs un grupu dzīvokļi Viļakā ar finansējumu 132 308 *euro*. Valsts dotācija ir paredzēta mājokļu pabalstu segšanai 155 000 *euro* apmērā.

Ziedošanu un dāvinājumu izdevumi paredzēti Balvu novada muzejam 704 *euro*, Ebreju kapu sakārtošanai 600 *euro* un Viduču pamatskolai 528 *euro*.

Saistības

Uz 2022.gada 1.janvāri pašvaldībai ir 127 aizņēmumu līgumi un viens galvojums, no tiem 2022.gadā beigsies atmaksa 14 līgumiem. Balvu novada pašvaldības saistību apjoms ir 19 622 070 *euro* (par 282 433 *euro* mazāk nekā 2021.gada 1.janvāri). 2022.gadā pašvaldības aizņēmumu apjoms ir 1 784 887 *euro*, t.sk. 1 719 135 *euro* pamatsummu atmaksa, procentu un apkalpošanas maksājumi ir 65 752 *euro*. Kredītportfelis uz 2022.gada 1.janvāri ir 8,3%.

Domes priekšsēdētājs

S.Maksimovs